

Lappi jie'lemviokk-köösks

Ve'rggnee'kk vuâsttavä'lddemmeârkköõzz/steempâl

Pue'ttempei'vvmie'rr

Ha'ŋkköõzz nâamar

Vuâsttava'lddi nõmm

MÄHSS- DA LÄÄIN KAGGÂMLÄÄ'PPOCCMÕŠ

puâžžekonomia da luâttjie'llemvue'jji raajöstuârjjöslää'jj (986/2011) da sää'mlää'jj (253/1995) meâldlaž tuârjjöõzz vuâžžam diõtt

 vuâžžeeet veä'kkvuõđ mäuus vuâžžeeet lääin kaggâmlää'v**1. OOC CI**

1.1 Oocci/oožzi	1.2 Persoontiõtt le'be õutstöõzz Y-nâamar
1.3 Addrös	1.4 Pää'stnâamar da –tuâimpäi'kk
1.5 Te'lfon-nâamar	1.6 Ne'ttpää'staddrös
1.7 Tiil nâamar (IBAN) da baank BIC- koodd	
1.8 Mähssoooccmöõžžâst da rekknâ'stummšest /kee'rj ool piiijmööžžin lâä'ssteâdid u'vddi oummu õhtvuõđteâđ (jõs jee'res gu oocci)	
1.9 Tuârjjösmeârroõzz ha'ŋkkösnâamar	

2. VEÄ'KKVUÕĐ MÄÜS VUÄŽŽEET PUÕ'TTINALLA

2.1 Veä'kkvuõttvuässöõzz nâamar (1-2) vuässös / ☐ loppmähss	
2.2 Veä'kkvuõttvuässöõzz mäuus vuâđđan âarrai kuul õhtse'žže (eu'rred) le'be jâlstepõrttraajmööžž vaalmâšvuõttcie'kkes (%)	
2.3 Tâin ooccmöõžžin vuâžžeei veä'kkvuõtt, eu'rred	
Ve'rggnek' tiuddad: primmum kuulid / veä'kkvuõtt	

3. LÄÄIN KAGGÂMLÄÄ'V VUÄŽŽEET PUÕ'TTINALLA

3.1 Lääin kaggâmvuässöõzz nâamar (1-2) vuässös / ☐ määimõs vuässös	
3.2 Lâinnvuässöõzz kaggâmlää'v vuâđđan âarrai kuul õhtse'žže (eu'rred) le'be jâlstepõrttraajmööžž vaalmâšvuõttcie'kkes (%)	
3.3 Tâin ooccmöõžžin vuâžžeeet kaggâm diõtt lääin, eu'rred	
Ve'rggnek' tiuddad: primmum kuulid / lääin mie'rr	

4. HA'ŊĶĶŌŌZZ RAAJJMŌŠ

4.1 Lij-a tuejj tuejuum / pããdtãvver ha'ŋĳĳuum tuãrjõsmeãrrõõzz da primmum plaan meãldlãnjji?	☐ Kã'l	☐ Ij, čio'lggõs mie'lddõssãn
4.2 Liã-a tuãrjõõzz miõttmõõžž mãŋŋa dõ'st šõddãm muttãz oo33ji le'be tããl jeãllmõõžžin?	☐ Ij	☐ Kã'l, čio'lggõs mie'lddõssãn
4.3 Lij-a tuãrjõõzzãst áãrrai raajõs staanum?	☐ Kã'l	☐ Ij
<p>4.4 Lij-a investãsttmõ'sše õhtteei ha'ŋĳĳummuš/ha'ŋĳĳummuž keãsttjõttum raajõstuãrjõslãã'jj 1476/2007 le'be ha'ŋĳĳeemlãã'jj 1397/2016 meãldlãnjji? Ha'ŋĳĳummuš álgg keãsttjã'tted, jõs raajãminvestãsttmõõžž teã'ggãã'nemarvvlõs äãrvlãã'sspiidtaa lij uu'ccmõsãn 150 000 eu'rred le'be taarbãs-, mãšina- da apa-rattha'ŋĳĳummuž ärvv äãrvlãã'sspiidtaa lij uu'ccmõsãn 60 000 eu'rred da seãmmast miõttum investã'sttem-tuãrjõõzz tuãrjeemtãã'ss mããnn pã'jjel 50 prosee'nt.</p> <p>☐ Tuãrjõs lij 50 % le'be uu'ccben investãsttmõõžž ouddu'mmjum teã'ggãã'nemarvvlõõzzin, tã'l i'llak tarbb keãsttjã'tted</p> <p>Tuãrjõs lij pã'jjel 50 % ouddu'mmjum äã'rvest</p> <p>☐ Keãsttjãttmõš äãvmõõntõõllmõõžžãst (hankintailmoitus.fi)</p> <p>☐ Keãsttjãttmõš vuõiggha'ŋĳĳummušin, mie'lddõs vuãddõõttmõõžžin</p>		

5. VUãLLAĶEE'RJTÕS DA AãSKTÕS

<p>ããsktam, što tuãrjõsmeãrrõõzz mããin liã jãã'ĳĳtum da što tã'st ooccmõõžžãst čuã'jtum teãd liã šõddãm tuãrjuum ha'ŋĳĳõõzz raajjmõõžžãst. Čuã'jtum kuul liã õhtpõõšši paalgãskãã'dd rekknã'sttmõõžž/ puã33ekonomia kee'rj ool piiijmõõžživui'm.</p> <p>☐ Čuã'jtum kuulid i'llak vuõžžum jee'res õlmmaž tuãrjõõzz (EU, valdia, kã'dd ljn.)</p> <p>☐ Čuã'jtum kuulid <u>lij vuõžžum</u> jee'res õlmmaž tuãrjõõzz (pãã'd čio'lggõs mie'lddõssãn)</p>	
<p>Ooccmõõžž seu'rrai _____ mie'rr mie'lddõõzzid (ĳiõčč mie'lddõõzz)</p>	
Pãi'ĳĳ da äi'ggõ	Oo33i/oo33ji vuãllaĳee'rjtõs

TIUDEEMVUã'PSTÕŌZZ

- 1.1 - 1.9 Registõõl vuãddteãdi lãã'ssen pãikka 1.9 ha'ŋĳĳõõzz nããmar, kãã'tt kãunnai tuãrjõsmeãrrõõzzãst.
- 2.1 Miãrk, kããllad veã'ĳĳvuõtt vuãssõs lij kõõčcmõõžžãst, da še mããimõõzz vuãra lãã'ssen loppmãhss- pãi'ĳĳ.
- 2.2 l'immet veã'ĳĳvuõttooccmõõžž vuãddãn áãrrai **ããrvlãã'sspiidte'm** kuul **LE'BE jãlstempõrttraajãm-tuãrjõõzzãst vaalmãšvuõttcie'ĳĳkes.**
- 2.3 Vuãžžeei veã'ĳĳvuõd mie'rr (€) lij tuãrjõsmeãrrõõzz veã'ĳĳvuõttprosee'nt meãldlãž vuãssõs pããi'ĳ 2.1 kuuln LE'BE jãlstempõrttraajãm-tuãrjõõzzãst vaalmãšvuõttceãkkaz va'steei vuãssõs veã'ĳĳvuõdãst.
- Mããimõõzz teã'ggmeã'r álgg lee'd uoccmõsãn 20 % teã'ggmeã'r obbmeã'rest. Jãlstempõrttraajãm-tuãrjõõzz veã'ĳĳvuõd mããu'set vaalmãšvuõttceãkkaz va'steei mie'rr. Laskkouddmeãrkk: Primnum kuul 100 000 €, miõttum veã'ĳĳvuõtt: 30 000 €, veã'ĳĳvuõttprose'nt 30. Mããimõõzz mãhssoccmõõžž ärvvlãã'sspiidtem uoccmõskuull álgg lee'd 20 000 €, ko'st ooccmãvuãlãž teã'ggmie'rr lij 6000 €. Veã'ĳĳteã'ggprosee'nt vuãitt ta'rksted tuãrjõstu'mmstõõggãst.
- 3.1 Miãrk, kããllad lããin kãggãmvuãssõs lij kõõčcmõõžžãst, da še mããimõõzz vuãra lãã'ssen mããimõs vuãssõs-pãi'ĳĳ.
- 3.2 l'immet veã'ĳĳvuõttooccmõõžž vuãddãn áãrrai **ããrvlãã'sspiidte'm** kuul **LE'BE jãlstempõrttraajãm-tuãrjõõzzãst vaalmãšvuõttcie'ĳĳkes.**

3.3 Mâaimõõzz kaggâmteä'gğmeä'r âlgg lee'd uu'ccmõsân 20 % lâäin obbmeä'rest.. Jälstempõrttraajjâm-tuärjjõõzz lâäin vuä'žž kaggâd vaalmâšvuõttceäkkaz va'stteei meä'r.

Laskkouddmeärkk: Primum kuul 100 000 €, lâäin jäänmõsmie'rr 70 000 €, lâinnprose'ntt 70. Vuõssmõõzz da mâaimõõzz lâinnvuässõõzz kaggâmlää'ppooccmõõžž äärvlää'sspiidte'm uu'ccmõskuull âlgg lee'd 20 000 €, ko'st vuä'žžeei kaggâmvuässõs lij 14 000 €. Lâinnprosee'nt vuäitt ta'rkkeed tuärjjõsmeärõõzzâst.

4.1 -4.2. l'Immet jie'llemviõkk-kõõskõ'sse muttsin, koin vuäitt lee'd vaikkõs tuärjjõõzz mähssmõ'sše, ouddm. investâsttmõõžž raajjmõ'sše õhtteei muttâz. Õhttâd mie'ldd vuei'tlvaž muuttâskaartid.

4.4 Kēasttjättem-mõõntõõllmõš kuâskk investâsttmõõžžid, koin tuärjjõs lij pâ'jjel 50 % investâsttmõõžž ouddtu'mmjem teä'gğâ'nnemarvvlõõzzâst le'be ha'ñkõõzz ää'rvest.

5. Jõs oožžjen lij õutstõs, õhttõs le'be preeddan, âlgg ju'na pukin le'be âskkoummust vuâlla'kee'rjted ooccmõš. Õutstõõzz le'be õhttõõzz vue'zzeld vuâlla'kee'rjteejen vuäitt lee'd še nõõm'kee'rjtemvuõiggâdvuõđ vuä'msteei ooumaž. Investâ'stemveä'kkvuõđ jâ miõtt kuulid, koid oocci lij vuä'žžam jee'res õlmlaž tuärjjõõzz.

VEÄ'KĶVUÕĐ MÄHSSMÕŠ DA LÄÄIN KAGGMÕŠ

Veä'kkvuõđ vuõssmõs vuässõõzz mähssmõõžž da lâäin vuõssmõs vuässõõzz kaggâmlää'v âlgg vuä'žžeed kuei't ee'jj mää'ttest tuärjjõõzz miõttmõõžžâst. Vuõssmõs mähsooccmõš âlgg kue'dded tuärjjõsmeärõõzzâst peäggatum raajjâmääi'j. Investâ'stemveä'kkvuõđ mâaimõõzz vuässõõzz mähssmõõžž âlgg vuä'žžeed mâaimõõzzâst kuei't määnpää'j kee'jjest raajjâmääi'j puuttmõõžžâst.

Jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt miõttâd ooccmõõžžâst lâä'ssäi'j investâsttmõõžž raajjmõ'sše. Kuu'kkummuž õudldõssân lij, što tuärjjei tuäim raajjmõš lij alttuum mie'rrääi'jest da što mie'rrääi'j kuu'kkummuša lij primmum mäinn. Mie'rrääi'j vuei'tet kuu'kkkeed kuei't vuära jäänmõsân õõut ee'jj vuârast. Raajjâmääi'j kuu'kkummuž vuäitt vuä'žžeed põ'mmjîn 501. Jõs raajjâmääi'gğ lij kuu'kkuum, 1. mähsooccmõš âlgg kue'dded lâä'ssäi'gğmeärõõzzâst peäggatum poddân.

Investâ'stemveä'kkvuõtt määu'set jäänmõsân 5 vuässõõzzâst. Vuõssmõõzz da mâaimõõzz vuässõõzz âlgg lee'd uu'ccmõsân 20 prosee'nt miõttum tuärjjõõzz meä'rest. Investâ'stemveä'kkvuõđ vuäitt vuä'žžeed õõutin vuârain, jõs loopplaž ha'ñkummuš lij tuejjuum, ouddm. moottorkeälkk le'be moottorpi'e'kki lij ha'ñkkuum.

Valdialääin le'be tõn vuässõõzz kaggâm diõtt tuärjjõõzz vuä'žžjest âlgg ha'ñkkeed jie'llemviõkk-kõõskõzzâst kaggâmlää'pp. Lää'pp âlgg čuäl'jted lâäin miõttâm lâäinu'vddja õu'ddel kaggmõõžž.

Investâsttmõ'sše miõttum lâäin vuäitt kaggâd jäänmõsân kuõitâst vuässõõzzâst. Mâaimõõzz teä'gğmeä'r âlgg lee'd uu'ccmõsân 20 prosee'nt miõttum tuärjjõõzz meä'rest. Jõs lâinn lij miõttum raajjâinvestâ'stem diõtt (ouddm. puu'tõsraajõs, tuejjmaddaassâmpõrtt), lâäin vuä'žž kaggâd jäänmõsân viidâst vuässõõzzâst. Mâaimõs vuässõs määu'set gu raajõs lij vaalmštõõvvâm. Lâäin mâaimõõzz vuässõõzz kaggâmlää'pp âlgg vuä'žžeed mâaimõõzzâst kuei't määnpää'j kee'jjest raajjâmääi'j puuttmõõžžâst da mâaimõs vuässõs âlgg kaggâd baanjâst mâaimõõzzâst viid määnpää'j mää'ttest raajjâmääi'j puuttmõõžžâst. Kue'd lâäin kaggâmlää'ppooccmõš ääi'jbeä'lnn jie'llemviõkk-kõõskõ'sse ri'jtteei kiõtt'tõõllâmääi'j ainsmâ'ttem diõtt.

Jälstempõrttraajjâm-tuärjjõõzz veä'kkvuõđ määu'set da lâäin vuä'žž kaggâd vaalmâšvuõttceäkkas mie'ldd jäänmõsân viidâst vuässõõzzâst. Vuõssmõõzz da mâaimõõzz vuässõõzz âlgg lee'd uu'ccmõsân 20 prosee'nt miõttum tuärjjõõzz meä'rest. Gu raajjmõš lij vaalmštõõvvâm, âlgg veä'kkvuõđ mâaimõs vuässõõzz mähssmõõžž da lâäin mâaimõs vuässõõzz kaggâmlää'pp vuä'žžeed mâaimõõzzâst kuei't määnpää'j kee'jjest tuäim raajjmõšše pijjum mie'rrääi'j puuttmõõžžâst. Lâinn âlgg kaggâd baanjâst mâaimõõzzâst viid määnpää'j kee'jjest raajjâmääi'j puuttmõõžžâst. Raajjmõš âlgg lee'd vaalmâš da rajjum tuärjjõsmeärõõzz meäldlânji õu'ddel mâaimõõzz veä'kkvuõttvuässõõzz mähssmõõžž.

Veä'kkvuõđ da lâäin määu'set pâi tuärjjeemää'nteei kuulin

Tuärjjõõzz mähssmõõžž da lâäin kaggmõõžž õudldõssân lij, što mähsooccmõõžž vuâddan âarrai tuäimm lij rajjum da tõ'st šõddi kuull lij loopplaž. Kuull lij loopplaž, jõs tuärjjõõzz vuä'žžai i'llak vuä'žžam ij-ka vuei't vuä'žžad tõ'st le'be tõn vuâđald vue'lõõzz, pue'rõõzz le'be maacctõõzz.

Kuul â'lgge lee'd õhtuum tuärjeem investâsttmõ'sše da â'lgge lee'd tuärjõõzz vuäžžai mä'hssem. Investâsttemtuärjõõzz jä määus õu'ddel gu kuull lij registõllum tuärjõõzz vuäžžai rekknâ'sttmõ'sše le'be kee'rij ool piijemvuâla piidvuâlaž vue'zzin kee'rij ool piijmõõžžid.

Pâi looplaž kuul priimât: tuärjõõzz jä määus äärvlââ'sspiidast, jõs äärvlââ'sspiid vuäžžat maacctõssân määusat. Vaajtõsmašina ärvv uu'cceet primmumu kuulin.

Tuärjõsââ'nnte'm kuul liâ oudm. õu'ddel tuärjõsmeärrõõzz šõddâm kuul, investâsttmõõžž teäggummša õhtteei kuul, äärvlââ'sspiid da ve'rggneklaâ'v. Täärkab listtõs tuärjõsââ'nnte'm kuulin lij tuärjõsmeärrõõzzâst.

MIE' LDDÕÕZZ

Õhttâd ooccmõ'sše tuärjõsmeärrõõzzâst oudldum ä'sškie'rijid. Jõs ä'sške'rij lij tooimtum jie'llemviõkk-kõõskõ'sse tuärjõsooccmõõžž le'be ääi'jab mähsooccmõõžž mie'lddõssân, tõn ij taarbâš teänab tooimted o'dddest.

1. Jälstempõrttraajmõš (jälstempõrtt, täällraajõs, kue'llkeämp)

Jälstempõrttraajmõ'sše miõttum veä'kkvuõd mähssmõõžž da lään kaggâmlââ'v oudldõssân lij, što tuärjõõzz vuäžžai čuä'jat jie'llemviõkk-kõõskõ'zz primmum tuõdštõõzz investâ'sttmõõžž vaalmâšvuõttceäkksest. Veä'kkvuõtt määu'set da lään vuäžž kaggâd vaalmâšvuõttceäkkaz meäldli'žžen prosentuaal'lâž vuässõssân veä'kkvuõd da lään obbmeä'rest.

Veä'kkvuõd mähssmõõžž da läänkaggâmlââ'v diõtt taarbšeei čio'lggõõzz tuej vaalmâšvuõttceäkksest tue'jjad kââ'dd raajjâmta'rkkēei, jie'llemviõkk-kõõskõs, ha'ñkkõõzz plaaneei le'be jee'res ämmat-tuäjjaž, koon jie'llemviõkk-kõõskõs lij priimmâm kõõčcmõõžžâst äärrai ha'ñkkõõzz vaalmâšvuõttčio'lggõõžž tuejjejen.

Jälstempõrttraajmõõžž kuõskki mââmõs mähsooccmõ'sše älgg õhtteed kopia raajjâmlââ'ppmeärrõõzzâst oudldem loppkiõččâlm pâ'rddke'e'rjest.

2. Jee'res raajmõš (puu't'tõsraajõs, tuejmmaddaassämpõrtt, paalgâskââ'ddinvestâsttmõõžž)

Tuärjõõzz mähssmõõžž oudldõssân lij tuõdštõsmeäldlaž noorõslogstõk (põ'mmai nr 2331) teäuddjum kuulin. Noorõslogstõk älgg lee'd ve'rdeemnalla rekknâ'sttmõõžž/puäžžekonomia kee'rij ool piijmõõžžid. Noorõslogstõõggâst â'lgge kuâsttjed uu'ccmõsân puõ'tti teäđ: laask mä'hssempei'vv, tuõdštõsnâamar, vuâstta-valddum tä'vver/kääzzkõs di äärvlââ'sspiidte'm obbhâ'dd. Pukin tuärjõsvuäžžjin älgg vuälläke'e'rjted mäuustempõ'mmai.

Čio'lggõš jiijjâs tuej äännmõõžžâst (jiâ suävâld jälstempõrttraajjâmtuärjõ'sse)

Jiijjad tuejjan priimât **pâi** tuärjõõzz vuäžžai tuejjeem tuej. Tue'jjed čio'lggõs jiijjad juõ'kk peivvsain tuejjuum tuejjiâssin põ'mmjn nr 506 le'be va'steei ä'sškie'rijin.

Čio'lggõš jiijjâs muõrrtä'vver da mäddaunsi äännmõõžžâst (jiâ suävâld jälstempõrttraajjâmtuärjõ'sse)

Tue'jjed čio'lggõs jiijjad muõrrtä'vver le'be mäddaunnâz äännmõõžžâst põ'mmjn nr 2322L le'be va'steei ä'sškie'rijin. Čio'lggõõžž fe'rttai äâ'nned se'st ä'sštoobdi a'rvvõs õnnum muõrrtä'vver da mäddaunnâz meä'rest, šlaajjâst da hââ'ddest.

Mââmõs mähsooccmõ'sše älgg õhtteed kopia raajjâmlââ'ppmeärrõõzzâst oudldem loppkiõččâlm pâ'rddke'e'rjest.

3. Pâädtä'vver ha'ñkkummuš

Motorkeälk, motorpie'jji da jee'res pâädtä'vver: tooimât mäuustemooccmõõžž mie'lddõssân kuõrtõõzz laaskin da mähsskuutin di vä'lddõk puäžžekonomia kee'rij ool piijmõõžžin, ko'st puätt õlmmsa, što kuull lij registõllum kee'rij ool piijmõõžžid.

Puõccui ha'ñkkummuš: tooimât mäuustemooccmõõžž mie'lddõssân kuõrtõs looplaž kauppke'e'rjest da mähsskuitt da vä'lddõk puäžžekonomia kee'rij ool piijmõõžžin, ko'st puätt õlmmsa, što kuull lij registõllum kee'rij ool piijmõõžžid.

Paalgâskââ'ddinvestâsttmõõžžin mie'lddõssân tooimtet tuõdštõsmeäldlaž noorõslogstõk (põ'mmai nr 2331) teäuddjum kuulin. Noorõslogstõk älgg lee'd ve'rdeemnalla rekknâ'sttmõõžž tuõdštõõžžid. Noorõslogstõõggâst

â'lğge kuâsttjed uu'ccmôsân puõ'tti teâđ: laask mä'hssempei'vv, tuõđtõsnâamar, vuâsttavalddum tä'vver/kääzzkõs di äärvlââ'sspiidte'm obbhâ'dd.

Vue'ssmähss

Mähssuoccmõõžž mie'lddõssân âlgg tooimted

- teäggtemsuâppmõš
- teäggtemõhttõõžž ke'rjlaž i'lmmtõs vue'ssmähss-suâppmõõžžin ha'ŋkkuum jällmõõžž kuõskki mäa-usain ha'ŋkkummuž tuaimteeja. I'lmmtõõžžâst âlgg pue'tted õlmmsa juõ'kk mähssvuässõõžž eu'rrmie'rr da mä'hssempei'vv.
- mähssuõđtõs vuei'tlvaž teä'ğgmähssvuässõõžžâst
- čio'lğğõs, što jällmõš lij tooimtum tuärjõõžž vuäžžja
- vä'lddõk puäžekonomia kee'rj ool piijmmõõžžin, ko'st puätt õlmmsa, što obb ha'ŋkkummuš lij registõlum kee'rj ool piijmmõõžžid

Vue'ssmähss-suâppmõ'sše õhtteei vaaldšem-, ââsktõs-, teevmõš-, huõll- le'be jee'res va'stteei kuul jeä'la tuärjeemââ'nteei.

Õnnum mašina da aparatt

Mäaustemooccmõõžž mie'lddõssân âlgg tooimted dokume'ntt, ko'st puätt õlmmsa,

- čio'lğğõs mäainain, mõ'nt mašina le'be aparatt i'llak leämmaž mie'rrmeâldlaž ha'ŋkkeed odđân le'be ko'rvveei kääzzkõõžž i'llak leämmaž määžnai kuulin päi'kk-kââ'ddest vuäžžamnalla
- čio'lğğõs, što mašina le'be aparatt suâpp teknlaž jii'jjesnallšemvuõđ mie'ldd plaaneem âannmõ'sše le'be koon vuei'tet mu'tted jurddum ââ'nemjurddja suâvli'žžen
- čio'lğğõs, što mašina le'be aparatt lij ha'ŋkkeemhââ'dd mie'ldd vuõggâs gu va'stteei oodâs
- čio'lğğõs, što mašina le'be aparatt ââ'nemââ'kk le'čči võl uu'ccmõsân kolmm ee'jj
- čio'lğğõs, mä'htt ha'ŋkkummuš lij pue'rääm investâsttmõõžž obbekonoomlažvuõđ, gu vää'ldet lokku ha'ŋkkummuž hâ'dd di mašina le'be aparatt ââ'nemââ'kk da ââ'nemäiggsaž kuul.

Jie'llemviõkk-kõõskõs vuäitt taarbšeen raukkâd lââ'ss-se'lvtoõõžžid.
--